

Utdikning och täckdikning

I äldre tid var jordbrukslandskapet betydligt rikare på vatten än idag. Sjöarna och mossarna var fler och större, samtidigt som åarna och bäckarna fick ringla mer ostört genom landskapet. Men när behovet av mark ökade tillgrip bönderna utdikningar och torrläggningar av mossar för att få mer jordbruksmark. År 18xx instiftades en speciell dikningslag och staten anställde lantbruksingenjörer att bistå med kunskap vid vattenavledningsföretag. I Saxån-Braåns vattensystem har 90% av våtmarkerna dikats ut samt 10 mil av vattendraget försvunnit för att vinna odlingsbar mark. Bäckar har också rätats ut och lagts i rörledningar, eller helt försvunnit. Hälften av Saxån-Braån flyter idag under marken i rör och kulvertar.

Men det gällde inte bara att utvinna ny mark, utan också att få högre avkastning på de åkrar som man redan hade. Särskilt kraftig har denna förändring varit i modern tid, då täckdikningen tillgripits på så gott som alla åkrar för att snabbt få bort vattnet på våren så att grödan kan komma i jorden. Till en början användes sten och ris för att leda bort vattnet för att i slutet av 1800-talet övergå till rör framställda av tegel.

Mellan åren 1870-1884 utdikades över 270 000 hektar, d.v.s. ungefär 25% av Skånes totala yta och det skånska landskapet blir härmed en allt mer utpräglad fullåkersbygd. Samtidigt innebär täckdikningen att åarna snabbare översvämmas, eftersom de naturliga fördröjningsmagasinen är bortplockad, och därför allt vatten leds ut i ån mycket fortare än förr i tiden. Det innebär också att vattnet för med sig mer föroreningar ut i havet, eftersom det rinner snabbare.

Diken är ofta djupt nedskurna i landskapet och ofta flyter de fram i underjorden.